

AB: Gübreler için Karbon Vergisi (SKDM), piyasa krizine rağmen durdurulmayacak

Автор(и): Растителна защита
Дата: 03.04.2026 Брой: 4/2026

Avrupa Komisyonu, AB'ye gübre ithalatına yönelik Sınırdaki Karbon Düzenlemesi Mekanizması'nın (SKDM) geçici olarak askıya alınması çağrılarını kesin bir dille reddetti. Jeopolitik çatışmaların alevlendirdiği gergin piyasa koşullarına rağmen Brüksel, mekanizmanın askıya alınmasının Avrupa ekonomisi için faydalardan daha fazla risk oluşturduğunu, Avrupa üretimini koruduğunu ve ithalat bağımlılığından kaçındığını savunarak ısrar ediyor. Yüksek fiyatlara yönelik hoşnutsuzluğa (Ortadoğu çatışmasıyla şiddetlenen) yanıt olarak Brüksel, belirli gümrük vergilerini hafifletmeye ve ay ortasında tartışılacak olan gübre sektörünün dönüşümüne yönelik geniş kapsamlı bir plan hazırlamaya odaklanıyor.

Yılın başından bu yana, önde gelen Avrupa tarım kooperatifleri ve birlikleri ciddi sorunlar konusunda uyarıda bulunuyor. Copa-Cogeca verilerine göre, SKDM kapsamındaki mali yükümlülüklerin yürürlüğe girdiği ilk ayda (Ocak 2026) bile AB'ye azotlu gübre ithalatı %80'in üzerinde düşüş gösterdi (bir yıl önceki 1,1 milyon tonun üzerindeki seviyeye kıyasla sadece 179 bin tona geriledi). Sektör, Avrupa tarımını rekabet gücü kaybından korumak için gübrelerde mekanizmanın "derhal askıya alınmasında" ısrar etmeye devam ediyor, ancak Brüksel şimdiye kadar bir istisna yapmayı reddediyor.

İthalat Bağımlılığı Endişeleri

30 Mart'taki AB tarım bakanları toplantısında, Avrupa Tarım Komiseri Christophe Hansen, azotlu gübreler için bir istisna uman üye devletlerin "heyecanını söndürdü". Pratikte karbon yoğun ürün ithalatına yönelik bir vergi gibi işleyen SKDM, ithalatçıların özel sertifikalar satın almasını gerektiriyor.

"Gelecekte bunun için yasal bir dayanak olsa bile, SKDM'nin gübrelerde uygulanmasını askıya almak, ithalata bağımlılığımızı kötüleştirme riski taşıyor. Bu nedenle, bu konuda çok dikkatli olmalıyız," dedi Komiser Hansen tarım bakanlarına.

Mali darbeyi yumuşatmak için Komisyon şimdiden alternatif önlemler aldı:

- Rusya ve Belarus dışındaki ülkelerden gelen belirli gübre türleri için gümrük vergilerinin askıya alınması.
- Mekanizma içinde gübre ithalatının değeri üzerindeki standart fiyat farkının (*default mark-up*) düşürülmesi.

Üye Devletlerden Gelen Baskı Artıyor

Tartışmanın diğer tarafında ise, acil eylemde ısrar eden tarım sektörü temsilcileri ve bir dizi üye devlet bulunuyor. Ortadoğu'daki çatışmanın neden olduğu yüksek fiyatlar ve hammadde bulunabilirliğindeki azalma, Avrupalı çiftçiler için bahar kampanyasının ortasında ciddi zorluklar yaratıyor.

İrlanda Tarım, Gıda ve Denizcilik Bakanı Martin Heydon, mekanizmaya ara verilmesinin en büyük savunucularından biri.

"SKDM, гbre maliyetlerine bir enflasyon katmanı daha ekleme riski yaratıyor. Bu yüzden gübrelerle ilgili olarak uygulamasının geçici olarak askıya alınması için bir mekanizma oluşturulmasını ve bunun mümkün olan en hızlı şekilde yapılmasını destekliyoruz," diye vurguladı Heydon Brüksel'deki toplantı öncesinde.

Eylem Planı ve Yaklaşan st Düzey Toplantı

Çevresel gerekliliklerden bir muafiyet yerine, Brüksel bu baharın ilerleyen zamanlarında sunulacak yeni bir Gübre Eylem Planı hazırlıyor. Bu bağlamda, 13 Nisan 2026'da Komiser Hansen, sektörün paydaşlarıyla acil bir üst düzey toplantı düzenliyor. Yeni stratejinin odak noktalarının şunlar olması bekleniyor:

- Piyasayı istikrara kavuşturmak için kısa ve uzun vadeli yapısal önlemler;
- nc ülkelere dış bağımlılığı azaltmak için AB içi üretimini teşvik edilmesi;
- Çiftçilerin kaynakları daha verimli kullanması için destek;
- Mineral gübrelerin biyo-temelli ve düřük karbonlu alternatiflerle deęiřtirilmesi.

Artık bu adımların, artan üretim maliyetleri ve küresel tedarik zincirlerindeki belirsizlikle mücadele etmeye devam eden Avrupalı çiftçileri yatıştırmaya yetip yetmeyeceğini görmek gerekiyor.